

GÁRDONYI GÉZA

**Lúdháború
és egyéb állatmesék**

Editura KEDVENC Kiadó
Székelyudvarhely, 2017

Mióta haragszik a kutya a macskára?	5
Bodri meg a cica	8
Egérvadászat	10
Mit beszél a csirke	15
A sánta tyúk	18
Lúdháború	20
Ha a szamár szólni tudna	24
Móka meg a fia	27
A nyuszi kalandja	29
Jaj neked, nyuszi!	32
Muci	36
Komédiás egerek	40
A német meg a kutyája	45
A komédiás disznó	51

Írói hírnevét a magyar paraszti életet parodizáló Göre Gábor sorozat hozta meg számára. Komoly művei ebben az időben radikális szellemiségűek voltak. A negyvennyolcas forradalmi hagyományok, egyházellenesség, darwinizmus, materializmus jellemezték a fiatal író világnézetét. 1894-ben jelent meg első jelentős regénye, A lámpás. Ebben az időben már irodalmi körökben is elismert íróvá vált. Legjobb barátai Bródy Sándor és Ambrus Zoltán voltak. A századfordulón együtt alapították meg a Jövendő című irodalmi folyóiratot.

Gárdonyi leginkább novellákat írt, témájuk általában az idealizáltan bemutatott paraszti életforma. 1898-ban jelent meg Az én falum című novelláskötete. Egerben írta legjobb regényeit is.

1901-ben jelent meg első történelmi regénye, Az egri csillagok, majd ezt követte 1902-ben A láthatatlan ember, 1908-ban pedig az Isten rabjai. Más témájú regényeiben, amilyen például az Öreg tekintetes (1905), vagy a Szunyoghy miatyánkja (1916) tragikus egyéni sorsokat, megbomlott családi életet, reménytelen szerelmeket ábrázolt. Idilli állapotot csak az Ida regényében és az Ábel és Eszterben (1905) mutat be.

Azonban nemcsak a felnőtt olvasók számára alkotta meg már klasszikusnak számító remekműveit, de a magyar ifjúsági-, sőt gyermekirodalmat is megajándékozta néhány gyöngyszemmel. Meséi egyaránt nyújtanak önfeledt szórakozást kicsiknek és nagyoknak.

Sikertelen házassága után egyre magányosabban élt, még író barátaival se nagyon tartotta a kapcsolatot. A Nyugat modern szellemiségével nem tudott azonosulni, a modern költészetet nem tudta értékelni. A polgári forradalmat, majd a Tanácsköztársaságot ellenszenvvel figyelte, politikai nézetei miatt összeveszett legjobb barátjával, Bródy Sándorral is.

1920-ban a Magyar Írók Szövetsége elnökévé választotta.

1922. október 30-án halt meg Egerben.

Mióta haragszik a kutya a macskára?

Egyszer a kutyák nagy lakomát csaptak. Bodri kutya föltette a fehér sapkát, felkötötte a fehér kötényt és azt mondta:

- Én vagyok a szakács.

Fazékba rakta a sok csontot, lábasba a tésztát. Aztán odahívta a Sajót:

- Gyere ide, kóstolgasd az ételeket. Ha már jó lesz, monddad.

Kóstolgatta Sajó. Megkóstolta a galuskát is. Egyszerre csak azt mondja:

- Ejnye komám, nincsen ezen tejfel. Így nem lesz jó.

Keresi a Bodri a kamrában a tejfelt, hogy majd tesz rá, de egy kanálnyi se volt a háznál.

- Hamar menjen el valaki a boltba!

Csakhogy ki menjen?

Kutya nem mehet, egyikük se hagyhatja ott a konyhát.
Meglátja a lovat. Odaszaladt hozzá:

- Szaladj el hamar ló pajtás a boltba tejfelért, nem tudunk főzni.

- Nem szaladhatok kutya pajtás, mindjárt itt a gazdám, indulunk szántani.

Szalad a Bodri kutya tovább, meglátja a tehenet:

- Fuss el hamar tehen pajtás, ide a boltba egy kis tejfelért, nem tudunk főzni.

- Nem futhatok kutya pajtás, már várnak otthon. Meg akarnak fejni.

Szalad a Bodri kutya tovább. Meglátja a macskát, amint hosszúra nyúlva lépegetett a mezőn.

- Hova, hova macska pajtás?

- Megyek egerészni.

- Ne menj egerészni, macskapajtás, inkább szaladj el a boltba tejfelért, mert nem tudunk főzni.

- Nem bánom, kutya pajtás, elszaladok érte.

Szalad a cica a boltba. Kimérik neki a tejfelt. Ballag vele vissza a kutyákhoz.

Amint ballag, nagyon csiklandozza a tejfel az orrát. Aznap még egy árva egeret sem fogott, és nagyon éhes volt. Gondolta:

- Nyalogatok egy kicsit a tejfelből. Ezt csak nem veszik észre.

Nyalogatott egy kicsit, aztán ment tovább.

Megint gondolta:

- Nyalogatok én még egy kicsikét. Marad a kutyáknak még elég.

Avval megint nyalogatott egy kicsit.

És addig-addig nyalogatta, míg utoljára alig maradt belőle.

Akkorra már közel volt a kutyákhoz.

Szégyelte magát a macska, hogy csak ilyen kevés tejfelt visz haza, így gondolkozott:

- Ezt már csak nem adhatom oda. Inkább megeszem teljesen.

És megette.

Vége volt a tejfelnek!

A kutyák már messziről meglátták. Tudták a Bodritól, hogy csak a macskára kell várniuk és tálalnak a sok ebnek. Szaladtak hát eléje mind és kiabáltak:

- Hozza a macska a tejfelt! Hozza a macska a tejfelt!

- Dehogy hozom - mondotta a macska.- Dehogy hozom! Nem adott a boltos.

Az agár ott állt a macskával szemben. Meglátta, hogy tejszerű a bajusza a macskának. Ezt kiáltotta:

- Hazudik! Hazudik! Megette a tejfelünket! Üssük! Hajrá!

No hiszen, több se kellett a kutyáknak. Neki estek a macskának. Csakhogy a cica sem hagyta ám magát! Ott volt egy magas fa, arra hirtelen fölugrott és onnan morgott, nyávogott le a kutyákra.

A kutyák egy darabig lesték, lesték, mikor száll le már a macska a fáról. De aztán látták, hogy a macskának semmi kedve sincs a kutyák közé lesétálni. Bementek hát a házba, tejfel nélkül, úgy, ahogy volt, megették a galuskát.

Ebéd végeztével újra visszarohtak a fához, hogy leszámoljanak a macskával.

De a macska a fáról már közben elillant.

Azóta haragszik a kutya a macskára.

Bodri meg a cica

A Bodrinak fáj a feje
úgy fáj, hogy még nyög is bele.
A cicának több se kell,
jön és víg dalt énekel.

A Bodri ezt ki nem állja.
Dühtől reszket szíve, mája:
- Hamm! A bőröd jól megrázom!
- Itt állok a kutyaházon.

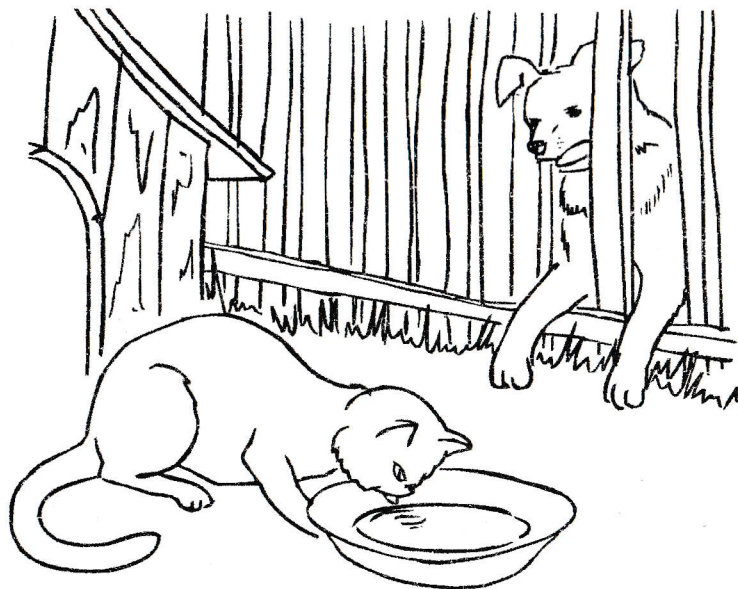
- Széjjeltéplek! Agyonváglak!
Megfojtalak! Összeráglak! -
így kiált és seprőt kap.
A cicára nagyot csap.

Csap bizony a levegőbe.
Nem érzi a cica bőre.
Míg a Bodri egyet pillant,
mint a villám, úgy elillant.

Bodri dühös már nagyon,
Átugrik a kőfalon.
Ugrik ám, de ügyetlen,
mint a duda, megnyekken.

A cica meg ezalatt
a kert rácsán átszaladt
kutyaházhoz; visszatér:
- Megállj cica, kapsz ezért.

De a cica nem bánja,
sok jó falat a tálba.
Míg a kutya künn ugat,
jól belakik ezalatt.

Kinyalja a tálat is,
lerágja a csontot is.
Mire Bodri visszajut
cica ismét tovafut.